

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

**ІХ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
19 – 20 ЖОВТНЯ 2021 р.**

**«ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ»**

м. Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції 19-20 жовтня 2021 року. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2021. – 369 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Мельник Ю.М. - д-р екон. наук, професор,
директор ННПЕіМ ім. Г. Е. Вейнштейна ОНАХТ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. – к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., проф., Купріна Н.М. – д.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Савенко І.І. – д.е.н., проф., Іванченкова Л.В. – д.е.н., проф., Соловей А.О. – к.і.н., доц., Неустроєв Ю.Г. – к.е.н., доц.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

ними, але й проводити постійний моніторинг зміни абсолютних та відносних показників, що характеризують стан та використання елементів оборотних активів в системі управління підприємством для забезпечення ефективного його функціонування, розвитку діяльності, підвищення інвестиційної привабливості та фінансової стійкості й конкурентоспроможності.

Література

1. Бланк И.А. Финансовый менеджмент: Учеб. Курс. К.: Ника-Центр, Эльга, 2001. 528 с.
2. Бланк І.А. Управління використанням капіталу: навч. посібник. К. : Ніка-Центр : Эльга, 2000. 651 с.
3. Мец В.О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: Навч. посіб. К.: Вища школа., 2003. 278 с.
4. Мних Є. В. , Барабаш Н. С. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / Київ. нац. торг.-екон. ун-т. Київ : КНТЕУ, 2010. 412 с.
5. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз: підруч.. К.: ЦУЛ, 2008. 566 с.
6. Куприна Н.М. Совершенствование механизма управления оборотным капиталом в пищевой промышленности. Дис. на соиск. уч. степени к.е.н. по спец. 08.07.01 «Экономика промышленности». 2006. 231 с.
7. Павленко О.П., Бурсук Г.Ю «Фінансовий аналіз оборотних активів та оптимізація джерел їх формування» «Молодий вчений», № 10 (50) жовтень, 2017 р. С. 981-984.

АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ АУДИТУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО БІЗНЕСУ

**Баранюк Х.О., д-р філософії (PhD), старший викладач
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса, Україна**

Забезпечення та підвищення рівня конкурентоспроможності в сучасних умовах є пріоритетним напрямом розвитку діяльності, що постає перед кожним суб'єктом національної економіки, тому управління конкурентоспроможністю є необхідністю та першочерговим завданням системи управління діяльністю підприємства. Економічний розвиток будь-якої країни залежить від впливу внутрішніх та зовнішніх факторів як на економіку самої країни так і функціонування суб'єктів її господарської діяльності. Особливо незахищеним та схильним до впливу зовнішніх факторів є саме підприємства малого бізнесу, як найбільш вразливої ланки національної економіки, що потребує гнучкої політики підтримки розвитку малого бізнесу з боку держави. Малий бізнес – стратегічна складова економічного простору

держави, один із основних елементів її конкурентного механізму. Завдяки підприємствам малого бізнесу економіка держави набуває гнучкості, слугує основним стимулом здорової конкуренції, акумулює фінансові ресурси населення, забезпечує його основну зайнятість, використання нових науково-технічних розробок, вдосконалення методів та прийомів управління, нових ідей по створенню та просуванню продукції інше.

Через постійні зміни у вітчизняному законодавстві виникають питання пов'язані із удосконаленням організаційно-методологічного інструментарію бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу, а нормативні документи з обліку та фінансової звітності, не дивлячись на їх постійну доробку, вимагають доопрацювання, вдосконалення та поступового впровадження. Але ефективна організація системи бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу забезпечує стабільність його діяльності та управління нею.

Для попередження можливих проблем підприємств малого бізнесу, підвищення ефективності його діяльності, забезпечення конкурентоспроможності та ефективного управління нею, на нашу думку, можна досягнути через застосування сучасних інструментів управління, одним із яких є аудит – аудит спеціального призначення (зовнішній) та внутрішній аудит, застосування якого призначене й для аналізу рівня конкурентоспроможності малого бізнесу (рис.1).

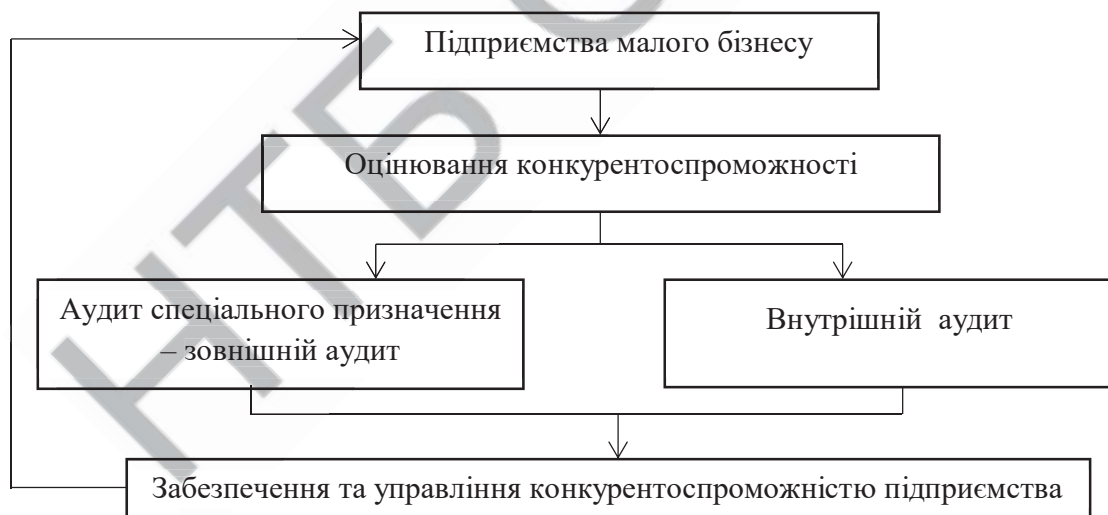

Рис. 1. – Схема застосування інструменту аудиторської діяльності для забезпечення та управління конкурентоспроможністю підприємств малого бізнесу*

* складено автором

Слід зазначити, що як і організація обліку на підприємствах малого бізнесу, так і раціональна організація та ефективне проведення аудиту, в т.ч. аудиту в системі управління конкурентоспроможністю, має ряд особливостей та потребує специфічного підходу та запровадження різноманітних прийомів з обов'язковим врахуванням обмежень в діяльності таких підприємств. Задля ефективної роботи підприємства, вдалого планування та запровадження найбільш ефективних управлінських рішень, необхідно бути впевненим у фінансовій та управлінській інформації підприємства, правильності розрахунків економічних показників.

При здійсненні аудиту спеціального призначення основними регулюючими нормативними документами виступають міжнародні стандарти аудиту, а при здійсненні аудиторської перевірки на підприємствах малого бізнесу, необхідно дотримуватися вимог стандартів спеціалізованих сфер: 800 «Особливі міркування – аудити фінансової звітності, складеної відповідно до концептуальних основ спеціального призначення»; 805 «Особливі міркування – аудити окремих фінансових звітів та певних елементів, рахунків або статей фінансового звіту»; 810 «Завдання з надання звіту щодо узагальненої фінансової звітності». Дослідження Пожарицької І.М. показали [1, с. 115], що «питання професійного судження, що регулюють положення МСА 800-899 щодо спеціалізованих сфер стосуються рішення аудитора щодо очікуваної форми думки та питань, суттєвих для користувачів фінансової звітності. У МСА 800 уперше висувуються вимоги до застосування особливого судження аудитора, яке повинне ґрунтуватися на міркуваннях щодо потреб визначених користувачів фінансової інформації відповідно до концептуальних основ спеціального призначення. У стандарті наводиться приклад щодо протиставлення судження на підставі міркувань, суттєвих для користувачів фінансової звітності загального призначення або фінансової звітності групи. При аудитах спеціального призначення здійснюється прийняття завдання, планування і виконання цього завдання, а також формулювання думки та звіту згідно всіх доречних МСА».

Для здійснення аудиту спеціального призначення або застосування внутрішнього аудиту в системі управління конкурентоспроможністю підприємств малого бізнесу, якщо підприємства малого бізнесу мають такого фахівця та джерела фінансування для введення такої посади на підприємстві, доречно виконувати оцінювання ефективності діяльності підприємства та конкурентоспроможності його функціонування, на підставі запропонованого нами методу на основі теорії ефективної конкуренції – ЕФК-аналізу конкурентоспроможності підприємства малого бізнесу (рис. 2).

Даний метод розроблений на підставі комплексного підходу та адаптований саме для підприємств малого бізнесу і харчової промисловості,

Рис. 2 – Схема проведення ЕФК-аналізу конкурентоспроможності підприємств малого бізнесу харчової промисловості*

*складено автором [2]

але може бути застосованим для оцінювання конкурентоспроможності суб'єктів підприємницької діяльності малого бізнесу інших галузей.

Таким чином, проведені дослідження дозволяють зробити наступні висновки:

- для ефективної діяльності підприємств малого бізнесу, забезпечення їх конкурентоспроможності та ефективного управління нею необхідне застосування сучасних інструментів управління, одним із яких є аудит – аудит спеціального призначення (зовнішній) або внутрішній аудит;

- визначено, що при проведенні зовнішнього аудиту – аудиту спеціального призначення, рішення аудитора щодо очікуваної форми думки є важливим типом професійного судження щодо аудитів фінансової звітності спеціального призначення, а при його проведенні – здійснюється прийняття завдання, планування і виконання цього завдання, а також формулювання думки та звіту згідно всіх доречних МСА;

- запровадження внутрішнього аудиту на підприємствах малого бізнесу дозволить знизити кількість помилок та порушень, своєчасно виявити та

зменшити їх вплив на достовірність фінансової звітності та за можливістю повністю його ліквідувати, а також проводити оцінювання конкурентоспроможності суб'єкту для забезпечення ефективного його функціонування та розвитку;

– застосування запропонованого нами методу – ЕФК-аналізу для оцінювання конкурентоспроможності підприємств малого бізнесу харчової промисловості, на нашу думку, дозволить провести всебічну оцінку ефективності діяльності підприємства та його конкурентоспроможності з метою її забезпечення та ефективного управління нею й підвищення її рівня.

Література

1. Пожарицька І.М. Професійне судження у спеціалізованих сферах аудиту // Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції. 2013. №5. С. 113-118.

2. Баранюк Х.О. Забезпечення конкурентоспроможності підприємств малого бізнесу в харчовій промисловості : дис. ... д-ра філософії : спец. 051 "Економіка" / наук. кер. Н. М. Купріна ; Одес. нац. акад. харч. технологій. Одеса, 2020. 223 с.

3. Радецька О.О. Особливості обліку та аудиту на підприємствах малого бізнесу // Вісник Хмельницького національного університету. 2013, Т. 2, № 6. С. 159-162.

СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

Момотлива С.Л., викладач вищої категорії

Одеський фаховий коледж економіки, права, готельно-ресторанного бізнеса,
м. Одеса, Україна

Здійснено огляд літературних джерел ключових питань формування та розвитку публічного управління. Історіографія питання охоплює значний за науковим спектром та обсягом масив літератури, яка переважно висвітлює історію становлення та розвитку публічного управління в Україні, європейський досвід модернізації державного управління, методологічні підходи до оцінки реформ у цій сфері в контексті інтеграції України до Європейського Союзу.

Метою статті є огляд літературних джерел із ключових питань формування та розвитку публічного управління.

Так, серед західних учених, які досліджували проблеми публічного управління, виокремимо: Д. Кілінга, В. Вільсона, К. Поллітта, Г.Букерта, Д. Кеттла, Д. Осборна, Т. Геблера, М. Вебера, Дж. Шавріца, П. Друкера, М. Бевіра, Р. Роудса та ін.

	Одеса, Україна	
	АСПЕКТИ ПРОВЕДЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ЗАПАСІВ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ	
11.	Купріна Н.М., д.е.н., доцент, декан ф-ту ЕБіК; Комишан О.Ю., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	33
	СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У СТУДЕНТІВ	
12.	Черкаський А.В., к.і.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса, Україна	36
	РОЛЬ ІНДИВІДУАЛЬНОГО СТИЛЮ СОЦІАЛІЗАЦІЇ І ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ В ПРОЦЕСІ ГРОМАДЯНСЬКОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	
13.	Черняк Г.А., к.і.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса, Україна	39
	ПОЛІТИЧНА КУЛЬТУРА ЯК ЕФЕКТИВНИЙ КОНСТРУКТ СУЧАСНИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН	
14.	Соловей А.О., к.і.н., доцент; Ботіка Т.С., к.і.н., доцент; Мамроцька О.А., к.і.н., доцент. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	41
	СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ	
15.	Орлова В.А., к.ю.н., доцент. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	43
	ТЕОРІЯ «РОЗБИТИХ ВІКОН У СВІТЛІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА СУСПІЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ	
16.	Мордовець М. В., к.політ.н, доцент, ОНАХТ, м. Одеса, Україна	45
	ФОРМУВАННЯ ЦИВІЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЯК ФАКТОР СОЦІАЛЬНОГО ПРОГРЕСУ	
17.	Черняк Г.А., к.і.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса, Україна	49
	ДО ІСТОРІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ: МИХАЙЛО ТУГАН-БАРАНОВСЬКИЙ	
18.	Шишко О. Г., д.і.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса, Україна	51
	PROBLEMATIC ASPECTS OF THE RECEIVABLES AUDIT OF ENTERPRISES	
19.	Ступницька Т.М., к.е.н., доцент; Володіна О.П., асистент; Накорик А., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	53
	ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА: ТЕОРЕТИЧНИЙ ТА ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ	
20.	Купріна Н.М., д.е.н., доцент, декан ф-ту ЕБіК; Величко О.М., бакалавр. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	56
	АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ АУДИТУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО БІЗНЕСУ	
21.	Баранюк Х.О., д-р філософії (PhD), ст. викладач, ОНАХТ, м. Одеса, Україна	58
	СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ	
22.	Момотлива С.Л., викладач вищої категорії, Одеський фаховий коледж економіки, права, готельно-ресторанного бізнесу, м. Одеса, Україна	62